

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤติ และปัญหาการคุมประพฤติศึกษาเฉพาะกรณีศาลจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านประชากร ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดและปัญหาการคุมประพฤติ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ค่อนข้างลำบากอย่างยิ่งเพราะเป็นการศึกษาหาสาเหตุการกระทำผิด ความยากลำบากของพนักงานคุมประพฤติไม่เพียงแต่จะวินิจฉัยได้ว่าอะไรคือสาเหตุการกระทำผิดที่แท้จริง และในแง่พฤติกรรมศาสตร์นักวิชาการโดยทั่วไปยังหาคำตอบไม่ได้แม้ว่าจะเคยได้ข้อสรุป ก้นบ้างแล้ว แต่ก็กว้างเกินกว่าที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ทำนายพฤติกรรมมนุษย์ได้ ในทางปฏิบัติจึงกระทำได้เพียงแต่คาดคะเนถึงปัจจัยต่างๆ ที่น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมเท่านั้น หากพนักงานคุมประพฤติเอาใจใส่ต่อปัญหาอย่างจริงจังโดยเข้าไปคลุกคลีสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ก็อาจทราบถึงสาเหตุการกระทำผิดที่แท้จริงได้ ขึ้นอยู่กับพนักงานคุมประพฤติจะหาทั้งศาสตร์และศิลป์ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่มากน้อยเพียงใด

สำหรับกลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ถูกคุมประพฤติในคดีอาชญากรรมที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานี ได้มีคำพิพากษาลงโทษจำคุกแต่ให้รอการลงโทษไว้โดยกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติไว้ในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นเพศชายล้วน จำนวน 161 คน โดยกำหนดให้สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดอุบลราชธานีทำหน้าที่ควบคุมและสอดส่อง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามชนิดให้เลือกตอบ (check list) จำนวน 28 ข้อ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด และแบบสอบถามปลายเปิด (open end) จำนวน 7 ข้อเกี่ยวกับปัญหาการคุมประพฤติ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้วิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา โดยใช้ในการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤติและปัญหาการคุมประพฤติ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิด 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม การศึกษาค้นคว้านี้มีสมมติฐานดังนี้

- สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ถูกคุมประพฤติที่มีสถานภาพโสดจะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่สมรส
- สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ถูกคุมประพฤติที่มีอายุวัยผู้ใหญ่จะกระทำผิดมากกว่าวัยอื่นๆ
- สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ถูกคุมประพฤติที่มีระดับรายได้ต่ำจะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่มีรายได้สูง
- สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ถูกคุมประพฤติที่มีญาติพี่น้องในครอบครัว เคยกระทำผิดจะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีญาติพี่น้อง เคยกระทำผิด
- สมมติฐานข้อที่ 5 ผู้ถูกคุมประพฤติที่มีระดับการศึกษาต่ำจะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง
- สมมติฐานข้อที่ 6 ผู้ถูกคุมประพฤติที่คบหาสมาคมกับเพื่อนที่ เคยกระทำผิดจะกระทำผิดมากกว่าผู้ที่ไม่ไปคบหาสมาคมกับผู้อื่น
- สมมติฐานข้อที่ 7 ผู้ถูกคุมประพฤติที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดจะกระทำผิดมากกว่าผู้อาศัยอยู่นอกชุมชนแออัด

สำหรับผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านประชากร

ปัจจัยทางด้านประชากรที่นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสถานภาพส่วนบุคคลคือ สถานภาพโสด สมรส และอายุของผู้กระทำผิด ผลจากการวิจัยพบว่าร้อยละ 62.7 ของผู้กระทำผิดมีสถานภาพโสด และร้อยละ 51.2 จากค่าร้อยละพบว่าทั้งสถานภาพโสดและสมรสมีระดับการกระทำผิดใกล้เคียงกัน สำหรับอายุพบว่าร้อยละ 60.0 ของผู้กระทำผิดจะเป็นอายุวัยผู้ใหญ่ และร้อยละ 55.7 จะเป็นอายุวัยอื่นๆ และเมื่อนำลักษณะภูมิหลังทางด้านสังคมส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่เขตชุมชนที่อยู่อาศัยในสลัมและนอกสลัมมาร่วมพิจารณาถึงปัจจัยที่มีต่อการกระทำผิด ปรากฏว่าสถานภาพโสด สมรสของผู้กระทำผิดมีค่านัยสำคัญทางสถิติในเขตชุมชนที่อยู่อาศัยนอกสลัม

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำผิดร้อยละ 64.4 มีรายได้ต่ำ และร้อยละ 47.3 มีรายได้สูง และเมื่อนำลักษณะภูมิหลังทางด้านส่วนบุคคลซึ่งหาเขตชุมชนที่อยู่อาศัยมาร่วมศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้กระทำผิดปรากฏว่า รายได้ส่วนบุคคลไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อเขตชุมชนที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นชุมชนในสลัมและชุมชนนอกสลัม เนื่องจากโอกาสการกระทำผิดอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

3. ปัจจัยทางด้านสังคม

สำหรับปัจจัยทางด้านสังคมที่นำมาศึกษาถึงสาเหตุการกระทำผิดประกอบด้วย ญาติ พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำผิด ระดับการศึกษา การคบเพื่อนที่เคยกระทำผิด และเขต ชุมชนที่อยู่อาศัย จากการศึกษาพบว่าผู้ที่ไม่เคยมีญาติกระทำผิดจะกระทำผิดร้อยละ 57.6 ผู้ที่มีญาติ กระทำผิดจะกระทำผิดร้อยละ 51.7 เมื่อได้นำปัจจัยทางด้านเขตชุมชนที่อยู่อาศัยมาประกอบการ พิจารณาร่วมปรากฏว่า เขตนอกสลัมมีดัชนีทางสถิติต่อญาติที่ เคยกระทำผิดย่อมแสดงให้เห็นว่า การมีญาติพี่น้องกระทำผิดย่อมมีผลต่อการกระทำผิด ส่วนระดับการศึกษาพบว่าผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับต้นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ร้อยละ 53.9 และ 66.7 ตามลำดับ และเมื่อนำเขตชุมชนที่อยู่อาศัยมาร่วมพิจารณาปรากฏว่าระดับการศึกษาของผู้กระทำผิดไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติต่อการกระทำผิด และการคบเพื่อนที่เคยกระทำผิดพบว่า ร้อยละ 56.7 ไม่เคย และร้อยละ 56.2 เคยคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด ผู้กระทำผิดที่คบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด ย่อมจะเรียนรู้พฤติกรรมในการกระทำผิดในที่สุดก็กระทำผิด และเมื่อได้นำเขตชุมชนที่อยู่อาศัยมาร่วม พิจารณา ปรากฏว่าเขตชุมชนที่อยู่อาศัยในสลัมไม่มีผลต่อการกระทำผิด

ดังนั้นสรุปตามข้อสมมติฐานได้ว่าทุกข้อไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤติ และปัญหาการคุม ประพฤติ ผลจากการศึกษารังนี้มีข้อเสนอแนะในเชิงคุณภาพต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อสมมติฐาน

จากสมมติฐานการวิจัยทั้ง 7 ข้อ ผู้วิจัยได้คาดคะเนไว้ ผลจากการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิดจำนวน 28 ข้อ ทราบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดหรือสาเหตุ การกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤตินั้นสาเหตุมาจากปัจจัยหลายๆ ด้านรวมกัน ไม่ได้เกิดจากปัจจัยด้านใดด้านหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำเขตชุมชนที่อยู่อาศัยมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ สาเหตุที่นำเขตชุมชน มาหาความสัมพันธ์ เนื่องจากวัตถุประสงค์งานคุมประพฤติต้องการให้ผู้ถูกคุมประพฤติกลับตนเป็น พลเมืองดีอยู่ในชุมชน ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของชุมชน มาหาความสัมพันธ์ถึงสาเหตุของการกระทำผิด

การศึกษาต่อไปผู้วิจัยควรนำปัจจัยหลายๆ ด้านมาหาความสัมพันธ์เพื่อให้แน่ชัดถึง สาเหตุการกระทำผิด นอกจากนี้ควรนำครอบครัวของผู้ถูกคุมประพฤติมาร่วมศึกษาเนื่องจากระบบ

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ถูกคุมประพฤติได้เรียนรู้และถูกขัดเกลานิสัยความประพฤติเพื่อพิจารณาว่าระบบครอบครัวเป็นสาเหตุหนึ่ง การกระทำผิดจริงหรือการกระทำผิดเกิดจากนิสัยความประพฤติของผู้ถูกคุมประพฤติเอง

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการคุมประพฤติ

จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดมีจำนวน 7 ข้อ ทำให้ทราบปัญหาการคุมประพฤติที่ผู้วิจัยพบมีอยู่ 2 ประการสำคัญ คือ ประการแรก ปัญหาที่เกิดจากผู้ถูกคุมประพฤติ กล่าวคือ ผู้ถูกคุมประพฤติมีฐานะทางครอบครัวยากจน เมื่อหมดฤดูการทำงานจะเดินทางไปรับจ้างประกอบอาชีพที่อื่น ซึ่งไม่ได้แจ้งที่อยู่ใหม่ที่ตนเองไปรับจ้างประกอบอาชีพ การอ่านหนังสือไม่ออกเป็นสาเหตุให้ขาดการมารายงานตัวเนื่องจากจำวันนัดไม่ได้ และบางครั้งก็จงใจไม่มารายงานตัวจริงๆ ที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่กว้างใหญ่ การอยู่ห่างไกลสำนักงานเป็นสาเหตุหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาการคุมประพฤติ การบิดบังข้อเท็จจริงเพราะว่าผู้ถูกคุมประพฤตินักจะโกหกเกี่ยวกับที่อยู่ถาวร รวมทั้งญาติพี่น้องของผู้ถูกคุมประพฤติไม่ให้ความร่วมมือ

ผู้ถูกคุมประพฤติได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการคุมประพฤติ กล่าวคือ ต้องการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการมารายงานตัวจากเดิม 3 เดือนต่อครั้ง เปลี่ยนมาเป็นรายงานตัวเดือนละครึ่ง และเปลี่ยนแปลงระยะเวลากำหนดเงื่อนไขจากเดิม 1 ปีมาเป็นคงเหลือ 6 เดือน เพราะว่าจะมีเวลาไปรับจ้างประกอบอาชีพเป็นอิสระโดยเสรีซึ่งจะไม่กังวลการมารายงานตัวสำหรับผู้ที่มิใช่ฐานะยากจน เมื่อมารายงานตัวต้องยืมเงินผู้อื่นเพื่อเป็นค่ารถเดินทางมารายงาน เมื่อมาถึงสำนักงานควรจะได้รับเงินจากสำนักงานคืน และประการสุดท้ายเมื่อมารายงานตัวต้องการให้พนักงานคุมประพฤติใช้เวลาในการซักถามความเป็นมาและเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นระยะเวลาที่นาน เนื่องจากผู้ถูกคุมประพฤติไม่สบายใจ เมื่อพบว่าพนักงานคุมประพฤติสอบถามซึ่งใช้ระยะเวลาที่น้อยไปไม่เหมาะสมกับความตั้งใจมารายงานตัวซึ่งไม่คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อวิจัยต่อไป

1. จากข้อค้นพบในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ถูกคุมประพฤตินักจะจับหรือสาเหตุในการกระทำผิดคดีอาญาเสพติดให้โทษเกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้านรวมกัน มิได้เกิดจากปัจจัยเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ผู้ถูกคุมประพฤตินักคดีอาญาเสพติดให้โทษกับชาวมืดมีความเกี่ยวพันต่อการติดยาเสพติดซ้ำเกินไป ทำให้ไม่เกรงกลัวต่อพิษภัยของยาเสพติดเพราะมีการซื้อขายได้ง่าย

เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปปัจจัยต่างๆ ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย จึงควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างยาเสพติดให้โทษกัญชาและเฮโรอีน เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการกระทำความผิดในเรื่องดังกล่าวต่อไป

2. การศึกษาเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษกัญชานั้น ปรากฏว่าผู้ถูกคุมประพฤติจะมีอาการปรากฏทางร่างกายเกี่ยวกับการปวดท้อง อาเจียนมีเลือด หากมีการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ถูกคุมประพฤติจะทำให้เข้าใจพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมากขึ้นได้

3. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการติดยาเสพติดให้โทษเด่นชัดมากขึ้น การวิจัยต่อไปควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบผู้ถูกคุมประพฤตินคดียาเสพติดให้โทษระหว่างเพศชายและเพศหญิง เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการกระทำความผิดที่แท้จริง